

ปัจจัยเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อการบริหารเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของ
ประชาชนในจังหวัดชุมพร

Empirical Factors That Affecting Savings Management in Preparation for
Reaching Old Age of People in Chumphon Province

นางสาววนิดา อินทสาร^{1*} และ รศ.ดร.ชนทัต บุญรัตนกิตติภูมิ²

Wanida Ainthasan^{1*} and Assoc. Prof. Dr. Channathat Boonrattanakittibhumi²

Email : 123Wanida@gmail.com^{1*} and b.dr.chanathat2013@gmail.com

¹นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

²อาจารย์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang Business School,

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang Bangkok 10520

*Corresponding Author E-mail : 123Wanida@gmail.com

Received:....November 11, 2021.....Revised:....November 20, 2021.....Accepted:....November 30, 2021.....

ABSTRACT

The objectives of the study were 1) to study saving behavior, factors affecting savings as well as decision People in Chumphon Province have to select a savings pattern in preparation for reaching old age. 2) to compare the decision's opinion level of Chumphon Province residents should establish a savings pattern in order to prepare for old age. 3) to analyze the relationship between the factors affecting savings and decide on a pattern in preparation for reaching old age people in Chumphon Province. The questionnaire was used to collect data from a sample group of 400 people whose age ranged between 30 and 59 years old and live in Chumphon Province. The statistics used in the research were descriptive statistics and the statistics used to test the hypothesis were ANOVA and Multiple Regression. Stipulating the statistical significance level at .05.

The study results showed that the majority of the respondent s' would save 4 to 5 times a year, and each time, the average amount of saving would be 3,001 - 4,000 Baht. The factors affecting savings are prioritized in terms of income. The top 3 decisions to choose a pattern of savings in preparation for reaching old age people in Chumphon Province are fixed deposits, bank lotteries and savings deposits respectively.

The results of hypothesis testing showed that different patterns of saving behavior affect the level of opinions on choosing a pattern of savings in preparation for reaching old age of people in Chumphon Province.

The factors affecting the savings affect the decision to choose a pattern of savings in preparation for reaching old age of people in Chumphon Province at the statistical significance level at .05

Keywords: Savings, Savings Management, Preparation for reaching old age

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออม, ปัจจัยที่มีผลต่อการออม และการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนจังหวัดชุมพร จำแนกตามพฤติกรรมการออม 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนจังหวัดชุมพรที่มีอายุ 30 – 59 ปี จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ One-way ANOVA และ Multiple Regression กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ลักษณะการออมแบบออมหลังการใช้จ่าย มีการออม 4-6 ครั้งต่อปี และมีการออมเงินเฉลี่ย 3,001-4,000 บาทต่อครั้ง ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการออมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญทางด้านรายได้เป็นอันดับแรก การตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร พบว่า รูปแบบการออม 3 อันดับแรก คือ เงินฝากประจำ, สลากธนาคาร และเงินฝากออมทรัพย์ ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พฤติกรรมการออมต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุต่างกัน และปัจจัยที่มีผลต่อการออม ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เงินออม, การบริหารเงินออม, เตรียมความพร้อมเพื่อวัยสูงอายุ

1. บทนำ

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ตั้งแต่ปลายปี 2547 คือ ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วน 10% หรืออายุ 65 ปีขึ้นไป เกิน 7% โดยในปี 2564 ประเทศไทยเข้าสู่ผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์แบบ (Aged Society) คือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป 20% ของประชากรทั้งหมด หมายความว่า ประชากร 1 ใน 5 เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งในปี 2564 จะมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุมากกว่าประชากรวัยเด็กนับเป็นประวัติศาสตร์ครั้งแรกของประเทศไทย และคาดว่าในปี พ.ศ. 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) คือ มีจำนวนประชากรอายุ 60 ปี เพิ่มขึ้นเป็น 20% และ อายุ 65 ปีขึ้นไป เกิน 14% [1]

สัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้ลักษณะการพึ่งพิงทางเศรษฐกิจระหว่าง ประชากรวัยต่างๆ เปลี่ยนไป เดิมมีประชากรวัยเด็กที่ต้องพึ่งพิงประชากรวัยแรงงานมากกว่าผู้สูงอายุ แต่ในปัจจุบันนี้ มีประชากรผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิงประชากรวัยแรงงานมากกว่าเด็ก ดังนั้นประชากรวัยแรงงานต้องรับภาระเลี้ยงดูผู้สูงอายุมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการออมทั้งในระดับครัวเรือน และระดับประเทศ ผู้สูงอายุเองไม่มีรายได้ต้องนำเงินออมออกมาใช้ อีกประการหนึ่งพ่อแม่รุ่นใหม่นิยมมีลูกน้อยลงหรือไม่เลย จึงไม่เห็นความจำเป็นในการออมมาก ส่งผลให้สัดส่วนการออมโดยเฉลี่ยลดน้อยลง ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมรับมือกับสถานการณ์ประชากรวัยสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ควบคู่กับการรณรงค์ส่งเสริมด้านการออมเพราะประชากรที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุสูงขึ้นย่อมหมายถึง ภาระของรัฐ ชุมชน และครอบครัว ในการดูแลสุขภาพ และค่าใช้จ่ายในการยังชีพที่สูงขึ้นตามไปด้วย

หน่วยภาครัฐ ตลอดจนภาคเอกชน จึงมีการรณรงค์ส่งเสริมการออมให้แก่ประชาชน ให้ความรู้เกี่ยวกับการออมและการลงทุน พร้อมปลูกฝังให้ประชาชนพัฒนานิสัยการออมและการลงทุนตั้งแต่วัยทำงาน เพื่อเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจะได้มีเงินออมในการใช้จ่ายเลี้ยงชีพตนเองได้ โดยไม่ต้องหวังพึ่งเงินเกื้อหนุนจากบุตร หลาน, เงินบำเหน็จ-บำนาญ หรือรอความหวังจากเงินสงเคราะห์ของรัฐบาล[2] ดังนั้นการวางแผนการออม และการนำเงินออมที่มีอยู่มาบริหารจัดการเงินออมให้คงอยู่ ในวิธีต่างๆ เช่น เงินฝากธนาคาร, ซื้อตราสารหนี้, ซื้อตราสารทุน, ซื้อสิทธิการปันผล หรือซื้อกองทุน เป็นต้น ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อสร้างผลตอบแทนที่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในวัยสูงอายุ เป็นตัวช่วยสำคัญที่ทำให้วัยสูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาการบริหารเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุในอนาคต ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาการบริหารเงินออมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชุมพรเป็นพื้นที่ในการศึกษาดังกล่าว โดยทำการศึกษาว่าประชาชนให้ความสำคัญในการบริหารจัดการเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุในรูปแบบใดบ้าง ควบคู่กับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออม และพฤติกรรมการออม เพราะรูปแบบการบริหารเงินออมของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ปัจจัยด้านผลตอบแทน, ปัจจัยด้านภาวะเงินเฟ้อ หรือปัจจัยด้านรายได้ รวมถึงปัจจัยด้านพฤติกรรมการออมของผู้ออม เป็นต้น เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการประกอบการพิจารณาให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนในการรณรงค์ส่งเสริมการออมให้แก่ประชาชน และมีการเลือกรูปแบบเงินออมที่เหมาะสมกับช่วงอายุ เพื่อให้ประชาชนในจังหวัดชุมพรมีการบริหารเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นรากฐานในการสร้างคุณภาพที่ดีในวัยสูงอายุ

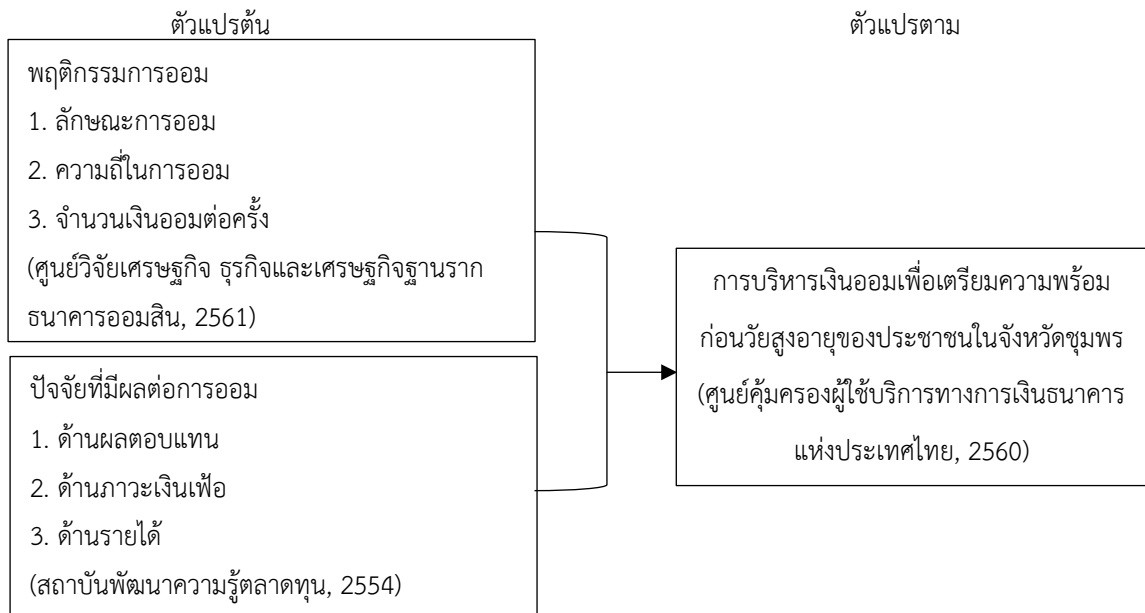
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออม, ปัจจัยที่มีผลต่อการออม และการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร จำแนกตามพฤติกรรมการออม
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการออม และการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร

3. สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมการออม (ลักษณะการออม, ความถี่ในการออม และจำนวนเงินออมต่อครั้ง) ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ ของประชาชนในจังหวัดชุมพร ต่างกัน
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการออมส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร

4. กรอบแนวคิด

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. ทบทวนวรรณกรรม

การบริหารเงินออม คือ การนำเงินออมที่มีอยู่มาบริหารจัดการให้คงอยู่ มีหลายวิธี เช่นฝากธนาคาร, ซื้อพันธบัตร, ซื้อประกันแบบสะสมทรัพย์, หุ้น และกองทุนรวม เป็นต้น โดยรูปแบบการบริหารเงินออมของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ปัจจัยด้านผลตอบแทน, ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หรือปัจจัยด้านความเสี่ยง เป็นต้น [3]

พฤติกรรมการออม คือ การกระทำส่วนบุคคลที่แสดงออกในรูปของพฤติกรรมการออม, จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง, วัตถุประสงค์ในการออม และลักษณะการออม/การลงทุน [4]

ปัจจัยที่มีผลต่อการออม มี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ผลตอบแทนที่ผู้ออมได้รับจากการออม หมายความว่าถ้ายิ่งผลตอบแทนในการออมเพิ่มขึ้นมากขึ้นเท่าไร จะเป็นสิ่งดึงดูดให้บุคคลมีการออมมากขึ้น 2) มูลค่าอำนาจซื้อของเงินในปัจจุบัน ผู้ออมจะตัดสินใจออมเงินมากขึ้นภายหลังจากการพิจารณาถึงอำนาจซื้อของเงิน ที่มีอยู่ในปัจจุบันว่า จะมีความแตกต่างจากมูลค่าของเงินในอนาคต 3) รายได้ส่วนบุคคลสุทธิ ผู้มีรายได้ที่แน่นอนเป็นประจำทุกเดือนในจำนวนที่ไม่สูงมากนัก เช่น ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชนระดับต่ำ จำนวนเงินออมที่กักไว้จะเป็นเพียงจำนวนน้อยตามอัตราส่วนของรายได้ที่มีอยู่ ซึ่งต่างจากจำนวนเงินออมของผู้บริหารระดับสูง หรือนักการเมืองที่มีเงินออมได้มากกว่า นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงรายได้เนื่องจากการเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายงาน การถูกปลดออกจากตำแหน่งหน้าที่ที่มีผลต่อระดับการออมเช่นกัน คือ อาจทำให้การออมเพิ่มมากขึ้น หรือลดลงไปจากระดับเดิมได้ และ 4) ความไม่แน่นอนของจำนวนรายได้ในอนาคตหลังการเกษียณอายุ [5]

แนวคิดสัดส่วนการลงทุนที่เหมาะสมตามวัย สัดส่วนการลงทุนที่เหมาะสมจะแตกต่างกันตามช่วงอายุของคน โดยสามารถแบ่งสัดส่วนการลงทุนที่เหมาะสมตามวัยได้ 4 ช่วงอายุ คือ 1) ช่วงอายุ 21-30 ปี ควรนำเงินออมมาลงทุนในเงินฝากและตราสารหนี้ร้อยละ 10 และอีกร้อยละ 90 ควรลงทุนในตราสารทุน 2) ช่วงอายุ 31-40 ปี ควรนำเงินออมมาลงทุนในเงินฝากและตราสารหนี้ร้อยละ 50 และตราสารทุนร้อยละ 50 3) ช่วงอายุ 41-55 ปี ควรนำเงินออมมาลงทุนในเงินฝากและตราสารหนี้ร้อยละ 70 และตราสารทุนร้อยละ 30 และ 4) ช่วงอายุ 55 ปีขึ้นไป ควรนำเงินออมมาลงทุนในเงินฝากและตราสารหนี้ร้อยละ 90 และตราสารทุนร้อยละ 10 [6]

แนวคิดการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life cycle Hypothesis Framework) Modigliani, Ando & Brumberg อธิบายได้ว่า ช่วงชีวิตของบุคคลที่แตกต่างกันจะมีค่าใช้จ่ายกับรายได้ที่แตกต่างกัน ในช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่มีอายุน้อยจะมีรายได้อยู่ในระดับต่ำ และมีรายได้สูงขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ต่อมาเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุกลับมีรายได้ลดลงอีกครั้ง หรืออีกนัยหนึ่งบุคคลที่มีอายุน้อย อยู่ในวัยเริ่มทำงานเป็นช่วงสะสมทรัพย์ จะมีระดับรายได้น้อยและมีรายได้เพิ่มขึ้น เมื่อมีอายุมากขึ้น ช่วงที่มีรายได้สูงกว่ารายจ่ายเป็นช่วงที่มีความมั่นคง และหลังเกษียณอายุ จะมีรายได้ลดลงอีกครั้งหรือแทบจะไม่มีรายได้ [7]

ทฤษฎีความต้องการถือเงินของเคนส์ (Keynes) โดยเคนส์มีความเห็นว่า เงินทำหน้าที่อื่นด้วยนอกเหนือจากการเป็นเพียงสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเท่านั้น แต่ถือเงินไว้เพื่อเหตุผลอย่างอื่นด้วย โดยเคนส์ได้อธิบายเหตุผลของการถือเงินไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความต้องการถือเงินเพื่อการใช้จ่ายประจำวัน (Transactions Demand for Money) 2) ความต้องการถือเงินเพื่อสำรองใช้จ่ายยามฉุกเฉิน (Precautionary Demand for Money) และ 3) ความต้องการถือเงินเพื่อเสี่ยงหากำไรโดยการซื้อขายหลักทรัพย์ (Speculative Demand for Money) [8]

แนวคิดเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ "สังคมผู้สูงอายุ" องค์การสหประชาชาติแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยให้นิยามของระดับต่างๆ ซึ่งทั้งประเทศไทย และ รวมทั้งประเทศต่างๆ ทั่วโลก ใช้ความหมายเดียวกันในนิยามของทุกระดับของสังคมผู้สูงอายุดังนี้ 1) สังคมสูงอายุ (Aged Society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้ง ประเทศ หรือเป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป เกินกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งหมด 2) สังคมสูงอายุ อย่างสมบูรณ์ (Completely Aged Society) หมายถึง สังคมที่มี ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป เกินกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ หรือเป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป เกินกว่าร้อยละ 14 ของประชากร ทั้งหมด 3) สังคมสูงอายุระดับสุดยอด (Super-Aged Society) หมายถึง สังคมที่มีประชากร อายุ 60 ปีขึ้นไป เกินกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งประเทศ หรือเป็นสังคมที่มีประชากร อายุ 65 ปี ขึ้นไป เกินกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด [9]

6. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในจังหวัดชุมพรที่มีอายุ 30-59 ปี คำนวณด้วยสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวน 400 คน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างมีชั้นภูมิ (Stratified Sampling Design) จากขนาดประชากร เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจาย ดังตารางที่ 1 และผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2564 - สิงหาคม 2564 โดยใช้แบบสอบถามที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) พฤติกรรมการออม 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการออม และ 4) รูปแบบการบริหารเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ มีการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธี Alpha Coefficient ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.942 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ One-way ANOVA และ Multiple Regression

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชากรในจังหวัดชุมพร

อำเภอในจังหวัดชุมพร	ประชากรที่มีอายุ 30-59 ปี (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. อำเภอเมืองชุมพร	65,013	115
2. อำเภอท่าแซะ	38,565	68
3. อำเภอปะทิว	20,927	37
4. อำเภอหลังสวน	32,789	58
5. อำเภอละแม	12,830	23
6. อำเภอพะโต๊ะ	11,459	20
7. อำเภอสวี	32,597	58
8. อำเภอทุ่งตะโก	11,518	21
รวม	225,698	400

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดชุมพร, (2563) [10]

7. ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.25 ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.75 มีสถานภาพสมรสเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 56.75 จบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 22.00 ประกอบอาชีพพนักงานเอกชนเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 29.25 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 49.25 และส่วนใหญ่มีการออมเงินในรูปแบบเงินฝากธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 75.75

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการออม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะการออมแบบออมหลังการใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 41.50 ความถี่ในการออมส่วนใหญ่อยู่ที่ 4-6 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 41.25 และมีจำนวนเงินออมต่อครั้งส่วนใหญ่อยู่ที่ 3,001-4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.75

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการออม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านผลตอบแทนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) โดยให้ความสำคัญในส่วนของอัตราผลตอบแทนที่ได้รับเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.09$) ด้านภาวะเงินเฟ้อโดยรวมให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) โดยให้ความสำคัญของอัตราเงินเฟ้อเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.02$) และด้านรายได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) โดยให้ความสำคัญของระดับรายได้เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.11$)

ส่วนที่ 4 รูปแบบการบริหารเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมแบบเงินฝากธนาคารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) โดยให้ความสำคัญด้านเงินฝากธนาคารประเภทฝากประจำเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.07$) ตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมแบบตราสารหนี้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) โดยให้ความสำคัญด้านตราสารหนี้ประเภทสลากธนาคารเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.02$) ตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมแบบตราสารทุนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) โดยให้ความสำคัญด้านตรา

สารทุนประเภทหุ้นสามัญเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 3.47$) ตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมแบบอสังหาริมทรัพย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) โดยให้ความสำคัญด้านอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่ดินเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 3.94$) และตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมแบบกองทุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) โดยให้ความสำคัญด้านกองทุน ประเภทกองทุนรวมเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 3.77$)

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของระดับการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร จำแนกตามพฤติกรรมการออม

ระดับความคิดเห็น	พฤติกรรมการออม		
	ลักษณะการออม	ความถี่ในการออม	จำนวนเงินออมต่อครั้ง
สถิติที่ใช้ในการทดสอบ			
One-way ANOVA			
การตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนจังหวัดชุมพร	0.001**	0.001**	0.001**

**P < .01

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการออมที่ต่างกัน จะมีระดับการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพรแตกต่างกัน ได้แก่ ลักษณะการออม, ความถี่ในการออม และจำนวนเงินออมต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า tolerance และค่า VIF ของปัจจัยที่มีผลต่อการออม ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ ของประชาชนในจังหวัดชุมพร

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	(1)	(2)	(3)	tolerance	VIF
(1) ด้านผลตอบแทน	3.97	0.855		.681**	.692**	0.448	2.233
(2) ด้านภาวะเงินเฟ้อ	3.99	0.736			.707**	0.430	2.327
(3) ด้านรายได้	4.07	0.760				0.418	2.394

**P < .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระของปัจจัยที่มีผลต่อการออมในแต่ละด้านพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.681 - 0.707 ซึ่งโคลน์ ได้กล่าวว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่างตัวแปรควรมีค่าน้อยกว่า 0.85 เมื่อพิจารณาค่า Tolerance ของปัจจัยที่มีผลต่อการออม มีค่าอยู่ที่ 0.418 - 0.448 และมีค่า VIF อยู่ที่ 2.233 - 2.394 เป็นไปตามเกณฑ์ของ Hair et al. ที่ได้กำหนดค่า Tolerance ว่ามีค่ามากกว่า 0.01 และค่า VIF ไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรไม่มีปัญหา Multicollinearity จะเห็นได้ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวแปรเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอย [11] ผู้วิจัยจึงสามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ของปัจจัยที่มีผลต่อการออม ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการออม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ ของประชาชนในจังหวัดชุมพร

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	t	P-value
ค่าคงที่	0.938	0.146	6.444	0.000
ด้านผลตอบแทน	0.238**	0.043	5.559	0.000
ด้านภาวะเงินเฟ้อ	0.353**	0.051	6.948	0.000
ด้านรายได้	0.106*	0.050	2.130	0.034

*P < .05 **P < .01, P = .00, F = 133.123, R = 0.709, R² = 0.502, Adi R² = 0.498

จากตารางที่ 4 พบว่าการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการออม ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร มีค่า effective = 0.938 + 0.353 (ด้านภาวะเงินเฟ้อ) + 0.238 (ด้านผลตอบแทน) + 0.106 (ด้านรายได้)

ซึ่งสมการดังกล่าวสามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการออม ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 133.123, P = .00) มีค่าความสัมพันธ์ R = 0.709 มีค่าพยากรณ์ R² = 0.502 และมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ปรับปรุง Adi R² = 0.498

ดังนั้นปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม ซึ่งประกอบด้วย ด้านผลตอบแทน, ด้านภาวะเงินเฟ้อ และด้านรายได้ ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐาน

8. อภิปรายผลการศึกษาและการสรุปผล

พฤติกรรมกรรมการออม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะการออมแบบออมหลังการใช้จ่าย มีความถี่ในการออม 4-6 ครั้งต่อปี และมีจำนวนเงินออมต่อครั้งอยู่ที่ 3,001 – 4,000 บาท พฤติกรรมการออมของประชาชนในจังหวัดชุมพร มีลักษณะการออมแบบออมหลังการใช้จ่าย กล่าวคือ เมื่อประชาชนมีรายได้จะมีการใช้จ่ายก่อนส่วนที่เหลือค่อยนำเก็บเป็นเงินออม ส่งผลให้จำนวนเงินออมในแต่ละครั้งไม่เท่ากัน และมีการออมไม่ต่อเนื่องทุกเดือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันดี หิรัญสถาพร และคณะ [12] ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิมีวิธีการออมเงินเมื่อเหลือจากการใช้จ่าย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปราถนา หลีกภัย [13] ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของนักศึกษาปริญญาตรีในจังหวัดตรัง พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีในจังหวัดตรัง ส่วนใหญ่มีการออมแบบไม่ประจำทุกเดือน หรือมีการออมเงินบางเดือนเท่านั้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการออม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในด้านผลตอบแทนจะความสำคัญในส่วนของอัตราผลตอบแทนที่ได้รับเป็นอันดับแรก เนื่องจากอัตราผลตอบแทนเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลมีการออม ถ้าผลตอบแทนเพิ่มขึ้นมากขึ้นเท่าใด ก็ดึงดูดให้บุคคลมีการออมมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนษพร นาคสีเหลือง [14] ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ในส่วนของอัตราผลตอบแทน จะให้ความสำคัญในส่วนของอัตราดอกเบี้ยมากที่สุด ด้านภาวะเงินเฟ้อให้ความสำคัญของอัตราเงินเฟ้อเป็นอันดับแรก ผู้ออมจะตัดสินใจออมเงินมากขึ้น ภายหลังจากการพิจารณา อำนาจซื้อของเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน ว่ามีความแตกต่างจากมูลค่าของในอนาคตสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานีเยะห์ ช่างวัฒนกุล [15] ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนจังหวัดสตูล พบว่า อัตราเงินเฟ้อมีอิทธิพลมาก ต่อพฤติกรรมการออมในรูปแบบต่างๆ และด้านรายได้ให้ความสำคัญของระดับ

รายได้เป็นอันดับแรก อัตราส่วนของรายได้ที่ต่างกันของบุคคลเป็นผลให้เกิดการเลือกรูปแบบการออมที่ต่างกัน บุคคลที่มีรายได้สูงมีโอกาสในการเลือกรูปแบบการออมที่มีความเสี่ยงสูง และให้ผลตอบแทนสูงได้มากกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ เจริญลักษณ์ และธนภรณ์ เนื่องพลี [16] ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้สูงอายุ มีเงินออมได้มาจากรายได้หรือเงินเดือนการประกอบอาชีพต่างๆ ก่อนเกษียณอายุ โดยการแบ่งเงินที่ใช้จ่ายในชีวิตประจำวันกับเงินออมออกจากกันเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน บางรายจะมีเงินออมจากการเหลือใช้ในเดิมนั้นๆ ยิ่งเงินเหลือมากก็จะมีเงินออมมาก หากเหลือน้อยเงินออมก็จะลดน้อยลง ส่วนเงินออมหลังจากการเกษียณ จะมาจากรายได้มาจากการประกอบอาชีพเสริมเล็กน้อยๆ และมาจากลูกหลาน ที่ส่งเงินให้ในแต่ละเดือน

รูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกรูปแบบการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ 5 รูปแบบแรก คือ เงินฝากประจำ, สลากธนาคาร, เงินฝากออมทรัพย์, พันธบัตรรัฐบาล และพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ ซึ่งทั้ง 5 รูปแบบการบริหารเงินออม เป็นการนำเงินออมไปบริหารจัดการในตลาดเงินในระบบ เนื่องจาก ตลาดเงินในระบบมีความมั่นคง และมีความปลอดภัยของเงินสูง ถึงแม้จะได้รับผลตอบแทนในอัตราที่ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจฯ ธนาคารออมสิน [4] ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของประชาชนฐานราก พบว่า ประชาชนฐานรากมีที่ออมในรูปแบบต่างๆ ดังนี้ฝากธนาคารร้อยละ 80.30 เก็บไว้ที่บ้านร้อยละ 22.90, เล่นแชร์ ร้อยละ 8.50 ทำประกันชีวิตร้อยละ 8.20 ซื้อทองร้อยละ 6.90 ออมกับหน่วยงาน/บริษัทร้อยละ 6.60 ฝากสลากออมเงินร้อยละ 2.30 ฝากสหกรณ์/กลุ่มออมทรัพย์ร้อยละ 5.50 ฝากไว้กับคนในครอบครัวร้อยละ 2.90 ซื้อบ้าน/ที่ดินร้อยละ 1.60 และฝากกองทุนการออมแห่งชาติร้อยละ 0.40 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา สมวงศ์ และบังอร สวัสดิ์สุข [17] ศึกษาเรื่อง ศึกษาการออมเงินเพื่อวัยเกษียณของลูกค้ายานาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัดพะเยา พบว่าลูกค้าธนาคารทหารไทยจำกัด (มหาชน) จังหวัดพะเยา มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอยู่ในรูปแบบการฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน

พฤติกรรมออมส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ การมีวินัยในการออม มีลักษณะการออมที่ชัดเจน คือ มีการจัดสรรเงินออมออกจากรายได้เป็นประจำทุกเดือน มีโอกาสในการเลือกรูปแบบการบริหารเงินออมให้งอกเงยได้หลากหลาย มากกว่า บุคคลที่ไม่มีวินัยในการออม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Maria Piotrowska [18] ศึกษาเรื่อง The Importance of Personality Characteristics and Behavioral Constraints for Retirement Saving พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพ ด้านพฤติกรรมออมเพื่อการเกษียณอายุของชาวโปแลนด์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจต่อการออม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงนาฏ ศุภกิจฉนิชกุล [19] ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุกรณีศึกษาบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม พบว่า การบริหารการเงินมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม ได้แก่ อัตราการออม, ลักษณะการออม, วัตถุประสงค์ในการออม, รูปแบบการออม, ระยะเวลาในการออมและแหล่งข้อมูลในระดับการออม

ปัจจัยที่มีผลต่อการออมส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ รูปแบบการบริหารเงินออมให้งอกเงย ของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านผลตอบแทน, ด้านภาวะเงินเฟ้อ และด้านรายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานีเยย์ ช่างวัฒนกุล [14] ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนจังหวัดสตูล พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้, รายจ่าย, ภาระหนี้สิน, ระยะเวลาในการได้รับผลตอบแทน, อัตราเงินเฟ้อ และอัตราผลตอบแทนมีความสัมพันธ์กับการออม นอกจากนี้ปัจจัยที่มีผลต่อการออมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ ด้านผลตอบแทน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมรกต ฉายทองคำ [20] ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนและปัจจัยด้านสภาพคล่องมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงิน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยที่มีผลต่อการออมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ ด้านรายได้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ ทองใหญ่ [21] ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ส่งผลทุก

พฤติกรรมกรรมการที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย ออมเงินโดยการนำเงินไปฝากธนาคาร ออมเงินโดยเก็บเงินสดไว้ในมือ ออมเงินโดยการเล่นแชร์ ออมเงินโดยการนำเงินไปให้กู้ยืม และออมเงินโดยการนำไปซื้อทอง หรือลงทุนในหุ้น

9. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของวิจัยครั้งนี้

1. องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุ ตลอดจน แนะนำรูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมกับช่วงอายุ เพื่อให้เกิดผลตอบแทนที่ดีที่สุดผู้ออม
2. สถาบันการเงิน ควรนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการออมเงินเพื่อวัยสูงอายุ ตลอดจนส่งเสริมการออมเงินในระยะยาว เช่น การออมเงินในกองทุนการออมแห่งชาติ, กองทุน RMF/LTF เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงและสร้างรากฐานความมั่นคงทางการเงินในอนาคต
3. องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมการสร้างรายได้ และอาชีพเสริมให้แก่ประชาชนในจังหวัดชุมพร สนับสนุนการอบรมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพ ให้ประชาชนในครัวเรือนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของแต่ละครัวเรือนที่สามารถลดลงได้
4. องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรรณรงค์ ส่งเสริมและปลูกฝังให้ประชาชนมีพฤติกรรมการออมที่ดี โดยมีพฤติกรรมการออมในลักษณะการออมก่อนการใช้จ่าย คือ เมื่อมีรายได้ให้หักเป็นเงินออมก่อนอย่างน้อย 10% ของรายได้ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรใช้ตัวแปรอิสระอื่นๆ ในการศึกษาเพิ่มเติม เช่น ตัวแปรด้านความเสี่ยง หรือตัวแปรด้านภาระหนี้สิน เป็นต้น เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
2. การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพประกอบด้วย เช่น การสัมภาษณ์ประชากรรายบุคคล หรือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ทราบถึง ทักษะคิดในการออม, ค่านิยมในการออม, รูปแบบการบริหารเงินออม, ปัญหาและอุปสรรคในการออม และความสนใจเรื่องการออม ตลอดจนการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็นแต่ละพื้นที่ เพื่อทำการเปรียบเทียบ เพื่อให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- [1] มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย(มส.ผส.). (2560). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2559*. นครปฐม : พรินเตอร์
- [2] อาทิตย์ เคนมี และวีรพงษ์ สุนทรฉัตรวัฒน์. (2560). *สังคมสูงอายุ & วิกฤตสโลว์ไลฟ์*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563, จาก https://waymagazine.org/aging_society/
- [3] ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน(ศคง.). (2557). *การออม*. สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2563, จาก <https://www.1213.or.th/th/moneymgt/save/Pages/save.aspx>
- [4] ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจและเศรษฐกิจฐานราก ธนาคารออมสิน. (2561). *สำรวจพฤติกรรมการออมประชาชนฐานราก*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.gsbresearch.or.th/gsb/economics/819/>
- [5] สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน. (2554). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตลาดการเงินและตลาดทุน*. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- [6] นวพร เรืองสกุล. (2546). *ออมก่อนรวยกว่า*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.

- [7] Albeart Anda, Franco Modigliani and Richard Brumberg. (1963). The life cycle hypothesis of saving : aggregate implications and tests. *The American Economic Review*, 53 (1), 53 – 84
- [8] รัตนา สายคณิต และชลลดา จามรกุล. (2560). *เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [9] สำนักงานสถิติจังหวัดชุมพร. (2563). รายงานสถิติประชากรศาสตร์ ประชากร และเคหะ จำแนกตามหมวดอายุ เป็นรายอำเภอ ปี2562. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2564, จาก http://chumphon.old.nso.go.th/nso/project/search/result_by_department.jsp
- [10] มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย(มส.ผส.). (2562). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2561*. นครปฐม : พรินเตอร์
- [11] อรพินดา จรัสชนาวรรณ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมในการทำงานกับผลการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามโดยมีการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายวิชาการเป็นตัวแปรส่งผ่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- [12] วันดี หิรัญสถาพร และคณะ. (2558). พฤติกรรมการออมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ
- [13] ประรณนา หลีกภัย. (2563). พฤติกรรมการออมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดตรัง. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 13 (1), 111-126.
- [14] เนษพร นาคสีเหลือง. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่*. (รายงานค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- [15] ชานีเยษฐ์ ช่างวัฒนกุล. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนจังหวัดสตูล*. (สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [16] วิโรจน์ เจริญลักษณ์ และธนกรณ์ เนื่องพลี. (2561). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้สูงอายุในอำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี. *วารสารฉบับภาษาไทยสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีปทุม*, 11 (1), 3061-3074
- [17] สุพัตรา สมวงศ์ และบังอร สวัสดิ์สุข. (2559). ศึกษาการออมเพื่อวัยเกษียณอายุของลูกค้านักค้าธนาคาร ทหารไทยจำกัด (มหาชน) จังหวัดพะเยา. *วารสารประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่1 “สร้างเสริมสหวิทยาการ ผลสมผสานวัฒนธรรมไทย ก้าวอย่างมั่นใจสู่ AC. อุบลราชธานี”*, 1 (1), 767-779.
- [18] Maria Piotrowska. (2019). The Importance of Personality Characteristics and Behavioral Constraints for Retirement Saving. *Journal of Economic Analysis a Policy*, 50 (64), 194 -220.
- [19] อนนนาฏ ศุภกิจฉนิชกุล. (2558). *พฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุ กรณีศึกษาบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปกร วิทยาเขตพระราชมังคลาจารย์ จังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). นครปฐม :มหาวิทยาลัยศิลปกร
- [20] มรกต ฉายทองคำ. (2557). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. (รายงานค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [21] นเรศ หนองใหญ่. (2560). *พฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี, มหาวิทยาลัยบูรพา.